

REFERAT Miljøudvalget d. 27-02-2025

Mødedato Torsdag d. 27. februar 2025 kl. 13:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Poul Erik Jensen, A, Karsten Byrgesen, Løsgænger, Michael Nielsen,
C, Preben Friis-Hauge, V, Annette Lundgaard, V, Simon Sharif
Chowdhury , A, Martin Schmidt Konradsen, Ø

Indholdsfortegnelse

Orientering om udmøntning af ”Den Syddanske Udviklingspulje for rent vand og jord” #.....	3
Opfølgning på indspil til PFAS-puljen #.....	5
Godkendelse af forslag til "Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2025" #.....	6
Godkendelse af råstoftilladelse uden for graveområde på matr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kom	8
Orientering om årsredegørelse for råstofområdet for 2024 #.....	10
Orientering om aktuelle sager.....	13
Eventuelt.....	14
Næste møde.....	15
Underskriftsside.....	16

Punkt 1: Orientering om udmøntning af ”Den Syddanske Udviklingspulje for rent vand og jord”

25/6429

Resumé

Udmøntningen af puljemidlerne for 2024 er afsluttet, og der er indgået aftaler om gennemførelse af 6 udviklingsprojekter. De udvalgte 6 projekter fordeler sig inden for 2 af puljens 3 indsatsområder, som er hhv. forureninger med PFAS, samt forureninger med andre stoffer, som påvirker mange mennesker eller kræver mange ressourcer. Der er igangsat i alt 23 udviklingsprojekter i perioden 2022-2024 – heraf er 5 afsluttet.

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2022 blev der afsat 4 mio. kr. i 2022 og 4 mio. kr. i 2023 til teknologiudviklingsprojekter, som skulle bidrage til effektivisering af indsatsen over for store jord- og grundvandsforureninger som generationsforureningerne. Miljøudvalget vedtog på udvalgsmødet den 30. maj 2022, principperne og rammerne for udmøntning af midlerne for ”Den Syddanske Udviklingspulje for rent vand og jord.

I budgetaftalen for 2024 fremgår, at aftalepartierne fortsat ønsker at understøtte den teknologiske udvikling på jord- og grundvandsområdet ved at afsætte 2 mio. kr. fra Strategipuljen og et tilsvarende beløb fra budgetrammen til afdelingen Vand & Jord i 2024. Der er afsat i alt 4 mio. kr. i 2024 til teknologiudviklingsprojekter. Det bemærkes herudover, at samme prioritering fremgår af budgetaftalen for 2025.

Der er i 2024 modtaget i alt 24 projektideer for et samlet ansøgningsbeløb på 11.955.587 mio. kr.

De 24 projektansøgninger var fordelt mellem puljens indsatsområder med en klar overvægt inden for indsatsområdet ”Forureninger med PFAS” og fordelte sig således:

- 3 ansøgninger – Generationsforureninger.
- 17 ansøgninger - Forureninger med PFAS.
- 4 ansøgninger - Forureninger med andre stoffer, som påvirker mange mennesker eller kræver mange ressourcer.

Udmøntningen af puljemidler for 2024 er nu afsluttet, og der er indgået aftaler om at gennemføre i alt 6 udviklingsprojekter for sammenlagt lige knap 4 mio. kr.

4 af de udvalgte projekter ligger inden for indsatsområde ”Forureninger med PFAS” og 2 projekter inden for ”Forureninger med andre stoffer”. De udvalgte projekter fremgår af bilag 1.

Alle projektansøgninger er vurderet i forhold til formålet med Strategipuljen, hvor det gælder, at projekterne skal bidrage til effektivisering gennem udvikling, vidensopbygning og /eller metodetest inden for undersøgelse og oprensning af jord- og grundvandsforureninger og som kan tages i anvendelse inden for regionen.

Ved udvælgelsen af de enkelte projekter er der bl.a. lagt vægt på en samlet vurdering af projekternes potentiale, herunder muligheden for at uddrage general erfaring fra projekterne til gavn for andre forureningsindsatser i regionen, samt det økonomiske potentiale i forhold til de metoder og teknikker, der anvendes i dag ved undersøgelse og oprensninger af forureninger. Ansøgninger til puljen er i 2024 sammenlignelig med 2023 både i forhold til antal og samlet ansøgt støttebeløb.

Siden 2022, hvor puljen startede, er der givet puljemidler til i alt 23 udviklingsprojekter. 5 af projekterne er nu afsluttet. Alle 5 projekter har opfyldt formålet med projektet. 3 af projekterne bidrager med ny viden til jordforureningsområdet. De 2 øvrige projekter har bestået af indsamling af basisviden til eventuel videre udvikling. Indtil videre er viden fra ét af projekterne delt på både en større udenlandsk og dansk konference. Dertil har yderligere 2 projekter været præsenteret på den største danske konference på jordforureningsområdet.

I maj 2025 åbnes op for den nye ansøgningsrunde med frist for ansøgninger i september 2025. Der forventes, at der kan indgås kontrakter for 4 mio. kr. inden udgangen af 2025. Miljøudvalget orienteres om status og fordeling af puljemidler igen i januar/februar 2026.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen på nuværende stadie ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Til orientering.

Martin Schmidt Konradsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1: SUP - Beskrivelse af nye projekte 2024

Punkt 2: Opfølgning på indspil til PFAS-puljen #

21/66804

Resumé

Regionsrådet har den 27. januar 2025 godkendt Regions Syddanmarks indspil til udmøntning af den nationale PFAS-handlingsplan. Administrationen vil orientere nærmere om disse PFAS-forureninger og om forventede tiltag på de tre udpegede lokaliteter.

Sagsfremstilling

Efter Miljøudvalgets anbefaling, godkendte Regionsrådet at der er disponeres 3 mio. kr. til Svendborg Fingarveri/SWEWI, Svendborg by, 2,5 mio. kr. til farve- og lakfabrik, Bramdrupdam, Kolding, og de resterende midler på 7,5 mio. kr. til Esbjerg Brandskole.

På alle tre lokaliteter forventes der gennemført forskellige tiltag og afværgeforanstaltninger, hvilket er fremlagt tidligere. Administrationen vil følge op med yderligere uddybning om de planer, der for nuværende foreligger og hvilke afværgeforanstaltninger, der forventes gennemført. Herudover orienteres om den nuværende viden om PFAS-oprensning af jord og grundvand, som er særlig relevant for de tre lokaliteter.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af aktiviteterne nævnt i denne orientering, idet de ikke bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Til orientering.

Martin Schmidt Konradsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 3: Godkendelse af forslag til "Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2025" #

24/27572

Resumé

"Nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2025" er Region Syddanmarks oversigt over det kommende års videregående undersøgelser og oprensninger på jordforureningsområdet. I 2025 foreslås opstart af 34 nye videregående undersøgelser og 8 nye oprensninger.

Forslag til behandling af de indkomne kommentarer forelægges med henblik på endelig godkendelse af den årlige arbejdsoversigt for 2025.

Sagsfremstilling

Det er lovpligtigt for regionerne at udarbejde en årlig oversigt over nye videregående forureningsundersøgelser og oprensninger. Oversigten omfatter den del af den videregående indsats, som skal beslattes for 2025.

En stor del af regionens øvrige aktiviteter på jordforureningsområdet i 2025 er allerede besluttede, fordi de enten er lovbundne, videreført fra tidligere, akut igangsat eller er fastlagt i tidligere handleplaner.

Forslag til "Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2025" er udarbejdet på grundlag af principperne i Jordforureningsstrategi 2017. I strategien har beskyttelse af grundvandet højeste prioritet, og målet er at opnå mest godt grundvand for pengene. Indeklimaproblemer i boliger er også højt prioriteret, mens kontaktrisiko prioriteres lavere. I særlige tilfælde prioriteres en indsats af hensyn til overfladevand.

Forslag til "Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2025" har efter Miljøudvalgets godkendelse været fremlagt offentligt fra 3. december 2024 til og med 15. januar 2025 på regionens høringsportal og desuden været udsendt direkte til berørte grundejere, kommunerne samt vandforsyningernes to brancheforeninger: Dansk Vand- og Spildevandsforening og Danske Vandværker.

Flere grundejere har henvendt sig med opklarende spørgsmål, som er blevet besvaret løbende. Der er modtaget høringsvar fra Odense Kommune, Middelfart Kommune og Nyborg Kommune.

Administrationen forelægger hermed forslag til behandling af de indkomne kommentarer med henblik på endelig vedtagelse af arbejdsoversigten for 2025. Kommentarerne er gengivet i bilag 2 sammen med administrationens forslag til besvarelse og behandling af kommentarerne. De indkomne høringssvar er generelt meget positive.

Som det kan læses af de indkomne høringssvar i bilag 3, har tre fynske kommuner opfordret regionen til at prioritere sager i deres kommuner. Administrationen foreslår, at regionen ikke imødekommer ønskerne til arbejdsoversigten for 2025, da andre sager vurderes at udgøre en større potentiel risiko for jord- og grundvand samt indeluft i boliger. Sagerne foreslås i stedet prioriteret i de kommende års arbejdsoversigter. Regionen følger de politisk vedtagne principper for prioritering af sager inden for jord- og grundvandsforureninger i arbejdsoversigten. Her har indsatsen over for grundvandstruende forureninger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande (IVO) højeste prioritet.

Listen med de foreslåede nye undersøgelser og oprensninger kan ses i bilag 1. Her fremgår desuden prioriteringsgrundlaget samt et kort over lokaliteterne.

Administrationen foreslår at starte nye videregående undersøgelser og oprensninger på 42 lokaliteter.

Regionsrådet har på mødet den 24. januar 2022 delegeret kompetencen til at beslutte årligt arbejdsprogram for jordforureningsområdet til Miljøudvalget.

Klimavurdering

De videregående undersøgelser og oprensninger ventes ikke have væsentlig betydning for klimaet eller at bidrage til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles:

- At de indkomne kommentarer besvares som foreslået af administrationen, jf. bilag 2.
- At arbejdsoversigten for 2025 "Nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2025" godkendes.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Indstillingen blev tiltrådt.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1: Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2025

Bilag 2: Notat om behandling af indkomne kommentarer til Nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2025

Bilag 3: Samlede høringssvar AO25

Punkt 4: Godkendelse af råstoftilladelse uden for graveområde på matr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kommune #

22/58508

Resumé

I/S Lertranskøb har fremsendt ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på dele af matr. nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kommune. Det ansøgte areal på 12,7 ha er uden for udlagte graveområder i Råstofplan 2020. Der er tale om råstofindvinding af rødbrændende ler i Jylland, hvilket i henhold til retningslinje 7.4.2 i Råstofplan 2020 muliggør, at der meddeles tilladelse uden for graveområderne, så længe der ikke tilsidesættes andre væsentlige interesser.

Administrationen indstiller, at Miljøudvalget godkender, at der kan meddeles tilladelse til indvinding på ansøgte areal.

Sagsfremstilling

I/S Lertranskøb har søgt om en 10-årig tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler på dele af matr. nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kommune. Det ansøgte areal dækker over 12,7 ha, som ligger uden for Råstofplan 2020. Efter råstofindvinding skal projektarealet efterbehandles til landbrugsjord.

Der er tale om rødbrændende ler i Jylland, hvilket i henhold til retningslinje 7.4.2 i Råstofplan 2020 muliggør, at der meddeles tilladelse uden for graveområderne, så længe der ikke tilsidesættes andre væsentlige interesser. Andre væsentlige interesser er f.eks. miljø- og naturbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, bevarelse af landskabelige værdier, samt byudvikling og anlæg af infrastruktur. I screeningsafgørelsen af den 25. oktober 2024 (se bilag) blev det afgjort, at projektet ikke påvirker miljøet væsentligt, og at projektet derfor ikke tilsidesætter andre væsentlige interesser.

Partshøring af råstoftilladelsen hos myndigheder og naboer er forløbet i perioden den 13. december 2024 til den 20. januar 2025. Der er modtaget høringssvar fra Aabenraa kommune, Haderslev Stift, og Museum Sønderjylland. Aabenraa kommune og Haderslev Stift havde ingen bemærkninger til udkastet. Museum Sønderjylland bemærkede, at de gerne ville vedlægge deres arkæologiske udtalelse i råstoftilladelsen.

Det blev på regionsrådsmødet den 24. januar 2022 besluttet, at Miljøudvalget har delegation til at beslutte, at der kan meddeles tilladelse til råstofgravning uden for de udlagte graveområder.

Klimavurdering

Beslutningen vedr. meddelelse af råstoftilladelse på det ansøgte areal har ikke i sig selv betydning for klimaet.

Indstilling

Det indstilles,

At Miljøudvalget godkender, at der meddeles tilladelse til råstofindvinding på projektarealet, som ligger uden for udlagte graveområde, på matr.nr. 713 Bovrup, Varnæs i Aabenraa kommune.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Indstillingen blev tilrådt.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Forslag til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding 713 Bovrup, Varnæs

Bilag 3 - Screeningsafgørelse af 25. oktober 2024, 713 Bovrup, Varnæs, Aabenraa kommune

Punkt 5: Orientering om årsredegørelse for råstofområdet for 2024

24/35252

Resumé

Årsredegørelsen for råstofområdet for 2024 omhandler afgørelser efter råstoflovens § 7 og afgørelser for tilførsel af uforurenet jord til råstofgrave efter jordforureningslovens § 52 samt tilsyn med råstofgrave 2024.

I redegørelsen fremgår det, at der er meddelt 17 råstof tilladelser. Vedrørende tilførsel af jord er der meddelt en dispensation og fire afslag. I 2024 har der været foretaget 78 tilsyn med råstofgrave og ni tilsyn omhandlende jordtilførsel.

Sagen forelægges til orientering.

Sagsfremstilling

Årsredegørelsen for råstofområdet 2024 beskriver afgørelser efter § 7 i råstofloven (gravetilladelser), dispensationer efter § 52 i jordforureningsloven (tilførsel af ren jord) samt tilsyn med råstofgrave og tilsyn med tilførsel af jord i råstofgrave.

Det fremgår af redegørelsen, at der er meddelt 17 tilladelser til råstofindvinding i hele 2024. Der er i samme periode meddelt en dispensation og et afslag på dispensation til modtagelse af uforurenet jord i råstofgrave.

De 17 råstof tilladelser er givet til indvinding af sand, grus og sten, rødbrændende ler samt klæg. I de 17 afgørelser er der samlet set givet tilladelse til en årlig indvinding på 3.625.000 m³ råstoffer i Region Syddanmark.

Der er desuden meddelt 13 screeningsafgørelser, hvoraf to er screenet til at projektet er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

I 2024 er der udført 78 tilsyn med råstofgrave og udført ni tilsyn omhandlende jordtilførsel.

Der er i hele 2024 indsendt 34 ansøgninger om råstofindvinding. Det er flere ansøgninger end i hhv. 2023 og 2022. I 2024 er der trukket 11 ansøgninger tilbage.

For tilførsel af jord er der modtaget syv ansøgninger i hele 2024. Der i øjeblikket syv dispensationsansøgninger under sagsbehandling.

Det øgede antal ansøgninger i 2024 kan være udtryk for, at der fortsat er stort pres på forbruget af råstoffer. Dertil kan administrationens praksis med at sende breve ud til indvindere, hvis tilladelse udløber inden for to år, have en indvirkning på de ekstra indsendte ansøgninger.

Antallet af råstofansøgninger under behandling er faldende. Antallet var i 2023 53 ansøgninger under behandling og i øjeblikket ligger antallet på 50. De 50 ansøgninger under behandling er inklusiv de ansøgningerne der er modtaget i 2024, da ansøgninger under behandling dækker hele processen fra en ansøgning modtages til der kan meddeles en afgørelse.

Der arbejdes hen i mod, at antallet af sager under behandling skal længere ned. En forsigtig vurdering er til en størrelsesorden på ca. 40 sager, da der skal være en vis mængde "åbne" sager et sted i sagsbehandlingsforløbet.

I tilrettelæggelsen af teamets opgaver skal der være en balance mellem en hurtig sagsbehandling af den enkelte sag og det at starte nye ansøgninger op samt føre tilsyn, håndhævelser m.m. i forbindelse med de aktive tilladelser. I praksis betyder det, at der fx arbejdes videre på en anden ansøgning, føres et tilsyn eller afholdes møde med kommunen, mens der er høringsperiode.

Der ligger også en del arbejde i de sager som er trukket tilbage. Arbejdet her spænder fra afklaring af det ansøgte projekt, som kan ende i nye ansøgninger, til sager som trækkes tilbage af forskellige omstændigheder efter at de har været igennem en decideret sagsbehandling.

I regionsrådets budgetaftale 2024, afsnit 8.7, fremgår det, at der skal fastholdes et stærkt fokus på at få behandlet sager på grund af det høje antal ansøgninger der indkom i 2022, derfor har sagsbehandlingen og sagsbehandlingstiden på råstofområdet en høj prioritering.

Sagsbehandlingstiden er på vej i den rigtige retning, men det tager tid når det drejer sig om komplekse og længerevarende sagsbehandlinger. Der ses fortsat stor variation i sagsbehandlingstiden sagerne i mellem. Sager tager gerne længere tid, hvis der fx er beskyttet natur, stor nabobevågenhed eller hvis ansøgningen er så stor, at der skal laves en større vurdering af eventuelle påvirkninger på miljø mm (miljøkonsekvensrapporter). Ansøgningsmaterialet i en del sager indeholder i dag ikke det materiale der er nødvendigt for, at regionen kan lave en vurdering af de eventuelle påvirkninger. Derfor er en del af den beregnede sagsbehandlingstid inklusiv perioder, hvor der ventes nye oplysninger i de enkelte sager.

For at behandle de mange ansøgninger er der bl.a. opnormeret med en sagsbehandler i råstofteamet i august 2024, og sidenhen er der i januar 2025 blevet ansat en medarbejder i en 2-årig stilling. Resultatet af disse opnormeringer kan endnu ikke ses på sagsbehandlingstiden.

Regionsrådet har den 28. februar 2022 besluttet, at Miljøudvalget skal forelægges en halvårlig redegørelse for afgørelser efter § 7 i råstofloven (gravetilladelser) og dispensationer efter § 52 i jordforureningsloven (tilførsel af ren jord) samt en årlig redegørelse over tilsyn med råstofgrave samt tilsyn omhandlende jordtilførsel i råstofgrave.

Klimavurdering

Redegørelsen i sig selv har ikke betydning for klimaet, mens redegørelsens faktuelle indhold kan indgå i overvejelser omkring forbruget af råstoffer og deraf afledede klimaeffekter.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Til orientering.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Årsredegørelser for råstofområdet 2024

Punkt 6: Orientering om aktuelle sager

25/1040

Sagsfremstilling

Administrationen vil på mødet orientere om aktuelle sager.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Intet.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Eventuelt

25/1040

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Intet.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Næste møde

25/1040

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 8. april 2025 kl. 9.00-12.00 på Miljø & Råstoffers odensekontor og besigtigelse i NCCs grusgrav ved Brylle på Fyn kl. 12.00 – 14.00.

Mødeplanen for 2025 er:

- Tirsdag den 13. maj 2025 kl. 11.00-16.00 - miljøudvalgsmøde og besigtigelse ved forureningerne i Grindsted.
- Tirsdag den 3. juni 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 12. august 2025 kl. 13.00-15.00.
- Tirsdag den 9. september 2025 kl. 13.00-16.00.
- Tirsdag den 7. oktober 2025 kl. 12.00-15.00.
- Tirsdag den 11. november 2025 kl. 13.00-16.00.
- Tirsdag den 2. december 2025 kl. 15.00-18.00.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 27-02-2025

Næste møde er tirsdag den 8. april 2025 kl. 9.00-12.00 på Vand & Jord odensekontor og besigtigelse i NCCs grusgrav ved Brylle på Fyn kl. 12.00 – 14.00.

Martin Schmidt Konradsen og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 9: Underskriftsside

25/1040